

The background of the slide features several overlapping silhouettes of human heads and shoulders in various colors: red, green, orange, and light pink. The silhouettes are arranged in a way that suggests a group of people in conversation or a diverse audience. The text is overlaid on these silhouettes.

MED-KONFERENCE
MEDsamarbejdet 2023

Fortidens erfaringer er fremtidens udfordring

Jørgen Grønnegård Christensen
Professor emeritus, Aarhus Universitet

FORTIDENS ERFARINGER – FREMtidENS UDFORDRING

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET

8. NOVEMBER 2023

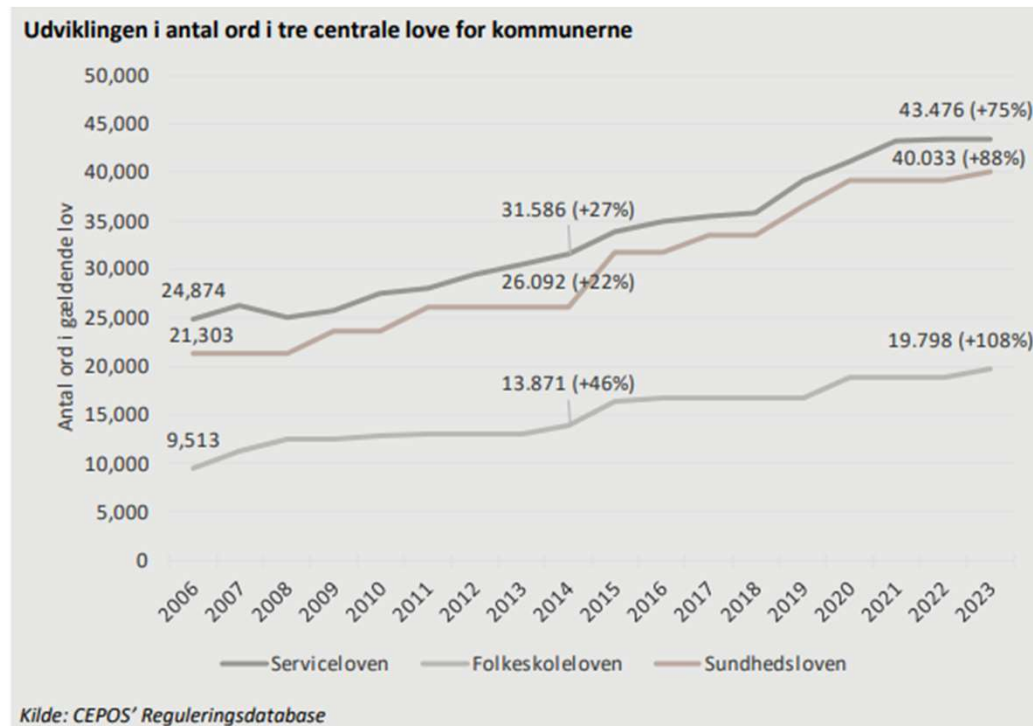
JØRGEN GRØNNEGÅRD CHRISTENSEN
PROFESSOR EMERITUS

ALLE GODE GANGE 9?

-
- Mange og mangeårige erfaringer med skiftende overskrifter og skiftende dagsordener
  - Starter faktisk lige efter den første kommunalreform med Anker Jørgensen-regeringens kampagne mod dobbeltadministration
  - Schlüter-regeringen følger op: "Det skal være lettere at være dansker"
    - Regelforenkling
    - Fulgt op af frikommuner
  - Nyrup-, Fogh-, Thorning-, Løkke-, Frederiksen- og nu SVM har haft det på deres program
  - Såmænd alvorligt ment hver eneste gang
  - De nåede også nok noget, men det var svært, og det stoppede ikke regelmøllen
  - Se blot her

DE STORE VELFÆRDSLOVE

KUN TOPPEN AF ISBJERGET

- Serviceloven, folkeskoleloven og sundhedsloven
- Der er i 2023 1.725.619 ord i 427 forskrifter udstedt i medfør af de tre love: vejledninger, bekendtgørelser, skrivelser, cirkulærer og retningslinjer mv.
- Det er ikke specielt for den kommunale velfærdssektor.
- De samme gælder også for den regulering, der er rettet mod erhvervslivet
- Moderne lovgivning er regulering ved bemyndigelser til ministre og styrelser
- - og de udsteder ikke bare regler og forskrifter, fordi de nyder det, men fordi der er en politisk anledning

SKIFTENDE FOKUS

- Fra Anker Jørgensen over Schlüter til Nyrup: At styrke det kommunale selvstyre i 1970-reformens ånd og at fremme effektiviteten
- Under Fogh: Frit valg, konkurrenceudsættelse, effektivisering med fokus på institutioner, men kvalitetsreformen havde ikke et frisættelsesfokus
- Under Thornings SR-regering: Modernisering, effektivisering og tillidsbaseret frisættelse, men også en folkeskolereform
- Under Mette Frederiksen og SVM: Frisættelse af medarbejderne og frisættelse af kommuner og institutioner, men hvordan og hvor meget afventer vi

SKIFTENDE STRATEGI

- Først fra bunden og op
- Så fra toppen og ned
- Nu fra toppen og bunden i et samspil mellem staten og udvalgte (velfærds-)kommuner
- Så hvad virker:
  - Ja, bund-top-strategien, hvor kommunerne bare meldte ind, gjorde ikke
  - Den selektive top-bund-strategi, hvor staten går ind i aktivt udviklings samarbejde med udvalgte kommuner fører umiddelbart til mere
- Men er det målbart, og er det mærkbart?
- Vi kan ikke sige det med sikkerhed, vi ved kun, at det nyder en vis popularitet hos medarbejderne

ER DET SÅ POLITISK BÆREDYGTIGT? — PRIMÆR TRUSSEL

- Sager, der går og kommer, f.eks. kræftsagen på Aarhus Universitetshospital
- Regeringens reaktion med genopretningsplan marts 2023:
  - ”Styrket regeloverholdelse
  - Faglig gennemgang af ventetider og kapacitet på kræftområdet
  - Forstærket indberetning til sundhedsmyndighederne
  - Indskærpelse af regionernes vejledningspligt om erstatning
  - Nedsættelse af politisk taskforce”
- Det kan også ske på børne-, skole- og ældreområdet

SEKUNDÆR TRUSSEL

- Regler beskytter altid nogen andre end dem, der længes efter frisættelse, fordi de får større arbejdsglæde og eller mindre arbejdsbyrde – tag bare skolerne i Esbjerg

Citat 1 (en gruppe Esbjerg-forældre JP 22.10. 23):

”Kan vi blive frisat fra frisættelsen? En forlængelse af frikommuneforsøget i Esbjerg vil være mere et mareridt end en drøm. Beslutninger tages hen over hovedet på børn og forældre, og vi har mistet troen på, at frikommuneforsøget vil kunne skabe kvalitet.”

Citat 2 (Samme forældre):

” I frikommuneforsøget tales om frisættelse fra regler. Men regler er også rettigheder, og rettigheder er vores værn mod spareivrige politikere. Så hvem er det egentlig, der bliver sat fri?”

Citat 3 (Rådet for Børns Læring Politiken 08.11.23):

” Frihed er en besnærende størrelse Men skoleudspillet indeholder også initiativer, der kan risikere at give nogle udfordringer, som i løbet af et par år betyder, at der må ændres signaler - igen.”

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET

MED-KONFERENCE

MEDsamarbejdet **2023**